

**БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР
ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО**

**ОТЧЕТ ЗА
ДЕЙНОСТТА
2013**

КОИ СМЕ НИЕ

Мисията на БЦНП е да оказва подкрепа при изработването и прилагането на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданско участие и добро управление в България.

Българският център за нестопанско право (БЦНП) е създаден през юли 2001 г. и е вписан в Централния регистър към Министерството на правосъдието като фондация в обществена полза.

БЦНП следва мисията си вярвайки, че развитието на правната рамка на нестопанските организации е основен механизъм за създаване на независимо и проспериращо гражданско общество.

Основните ни дейности включват:

- законодателни инициативи, застъпнически кампании и предоставяне на техническа помощ на неправителствени организации (НПО) и институции при подготовка и прилагане на законодателство;
- повишаване на капацитета на неправителствените организации в сферата на законодателството, регламентиращо дейността им, застъпничество и добро управление;
- предоставяне на правна помощ чрез консултации по правната и данъчната рамка за дейността на фондациите и сдруженията;
- подготовка на правни проучвания, анализи и изследвания по теми, свързани с правната рамка и дейността на НПО, разработване на стратегии и планове за развитие на организации;
- организиране на обучения по правна и финансова рамка на НПО, добро управление, набиране на средства, предоставяне на социални услуги, застъпничество и др.

ЕКИП

Ралица Величкова – директор, осъществяваща ръководството на фондацията и юрист, експерт правна рамка на НПО

Любен Панов – програмен директор, експерт с международен опит в областта на правната и финансова рамка на НПО

Надя Шабани – програмен директор, юрист, експерт правна рамка на НПО и социално договаряне

Павлета Алексиева – програмен директор, юрист и експерт в общата правна и данъчна рамка на НПО

Иван Георгиев – юрист, експерт правна рамка на НПО

Мариета Димитрова – юрист, експерт в сферата на социално договаряне и антидискриминация

Елина Петкова – административен мениджър

Георги Генчев – мениджър Информационен портал на НПО

Пламен Тодоров – финансова отчетност и администратор Информационен портал на НПО

Хермина Емирян – редактор Информационен портал на НПО

Светлана Тодорова – експерт набиране на средства и комуникации

Айлин Юмерова – стажант

НАСТОЯТЕЛСТВО

Вяра Мукова – председател на Настоятелството (адвокат)

Десислава Бижева – член (юрист)

Дейвид Мур – член (вицепрезидент на Международния център за нестопанско право)

Светлана Георгиева – член (журналист)

Стефан Клингелхофър – член (старши вицепрезидент на Международния център за нестопанско право)

Иво Христов – член (доцент доктор на юридическите науки, преподавател в Софийския и Пловдивския университети)

Ралица Величкова – член по право, (Директор на БЦНП)

ЗАЩО СМЕ УБЕДЕНИ, ЧЕ ДА РАБОТИМ ЗА НПО Е ТОЧНО ТОВА, КОЕТО НИ СЕ ПРАВИ...

Преди време един от младите колеги в екипа ни използва следните думи, за да опише смисъла от работата в НПО сектора:

„Работата в НПО, което има идеи и мисия, а не само стръв за приходи от проекти, ти дава възможност да търсиш защо нещата се случват, защо по този начин, какъв е смисълът от пазарите и има ли нужда от промяна в зададените модели. Бизнесът акцентира на това как, а работата в НПО подлага на съмнение установеното как, питайки защо. Заниманията в НПО сектора ще ви дадат свободата да сте отвъд системата, дори способността да ѝ се посмеете. Ето защо именно НПО е пред останалите възможности. Но трябва да сте убедени, че ви се прави точно това“.

Смисълът да работиш в НПО, смисълът от съществуването на гражданските организации, смисълът да протестираш, смисълът да участваш в управлението.

2013 г. беше граждански активна година. Тя предложи широка палитра от форми на гражданско участие – референдум, протести, нарояването на множество и към всякакви институции обществени съвети, публично излъчвани обсъждания на публично създадените съвети.

И там някъде, в това многообразие на граждански активности, се прокрадна въпросът за гражданските организации, за техния смисъл, финансиране и за това чии интереси защитават. Тези въпроси, както и цялата атмосфера на гражданско вълнение през 2013 г., ни провокираха и направихме едно много интересно по рода си национално изследване на нагласите и отношението на гражданите към НПО. Резултатите, за които ще прочетете по-надолу в отчета, разкриват любопитна тенденция – хората, които са имали досег и познават дейността на НПО, имат положителна нагласа към тях. Прекият извод, който следва от това, е, че НПО трябва да са по-активни в разказа си за нещата, които правят.

Нашият разказ за това какво направихме през 2013 г. свързваме с вярата ни в смисъла на нещата, които правим, в тяхната полезност и ефект за гражданските организации и за развитието на гражданското общество като цяло и не на последно място с убедеността ни, че правим точно това, което трябва да правим....

Благодарим на екипа на Българския център за нестопанско право, на съмишлениците, които споделят идеите ни, и на партньорите, с които ги реализираме!

Ралица Величкова
Директор

Вяра Мукова
Председател на Настоятелството

I. СЪСТОЯНИЕТО НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

ИНДЕКС ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

През 2013 г., за пореден път, Българският център за нестопанско право координира дейността по изработване на Индекса за устойчивост на неправителствените организации.

Индексът се разработва от Американската агенция за международно развитие (USAID) в 29 страни от Централна и Източна Европа и бившия Съветски съюз и още 30 страни в Африка, Близкия Изток и Азия.

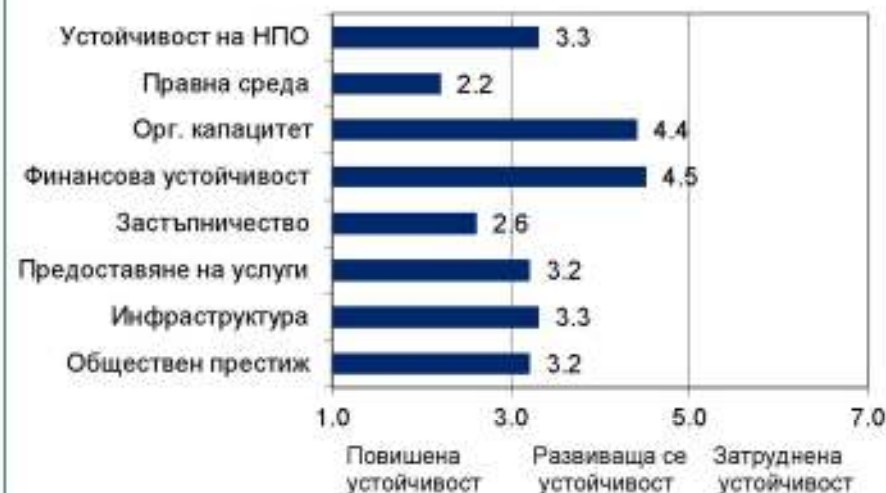
Общият резултат на България за 2012 г. е 3,3, което бележи много леко подобрене в сравнение с резултата ни от 2011 г., който бе 3,4. Това подобрене се дължи на промяна в резултата на две от сферите – застъпничество и финансова устойчивост. Застъпничеството, доколкото след усилията на множество НПО, през 2012 г. бе приета от Министерски съвет Стратегия за подкрепа и развитие на НПО.

През същата година две нови финансиращи програми обявиха финансовите си схеми за НПО – Българо-швейцарската програма за сътрудничество и Фондът за подкрепа на НПО на ФМ на ЕИП.

Най-лоши са оценките на България в сферата на финансовата устойчивост (4.5) и на организационния капацитет (4.4). Тези оценки са много близо до 5 – оценката, която отбелязва началото на затруднената устойчивост. По отношение на финансовата устойчивост България е на 11-о място сред страните в Централна и Източна Европа и бившия Съветски съюз. Тя се нарежда след всички нови страни членки на ЕС, а също и след Хърватия и Украйна, като в класацията е наравно с Албания, Македония, Казахстан и Словения.

Оценката ни за организационен капацитет е 4,4, която в общата класация ни нарежда на 23 място заедно с Русия. След нас по този показател остават единствено Беларус, Азербайджан, Таджикистан, Узбекистан, Туркменистан.

Резултати за България 2012

СОЦИОЛОГИЧЕСКО ПРОУЧВАНЕ ЗА ОТНОШЕНИЕТО И НАГЛАСИТЕ КЪМ ГРАЖДАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

През 2013 г. по поръчка на БЦНП бе проведено национално представително изследване за отношението на гражданите към неправителствените организации в България.

Нагласите на гражданите към неправителствените организации могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Гражданите, които са имали контакт с НПО, са удовлетворени от него;
- По-голямата част от гражданите са склонни да се обърнат за съдействие към НПО;
- 75% от гражданите на България са позитивни в преценката си относно НПО и смятат, че тяхното съществуване е важно за обществения живот;
- НПО се радват на най-положителен имидж сред гражданите в сравнение с политици, съдии, бизнесмени, кметове и журналисти.

Тези основни изводи ясно показват тенденцията за нарастване на доверието на гражданите към НПО, както и за търсене на тяхното съдействие за решаването на значими житейски проблеми.

Тази положителна тенденция за отношението на гражданите към неправителствените организации контрастира на липсата на държавна политика и визия за развитието на гражданските организации в България. Приетата от правителството Стратегия през 2012 г. не започна изпълнението си през 2013 г. нито по отношение на предвидените в нея мерки, нито по отношение на предложения финансов механизъм.

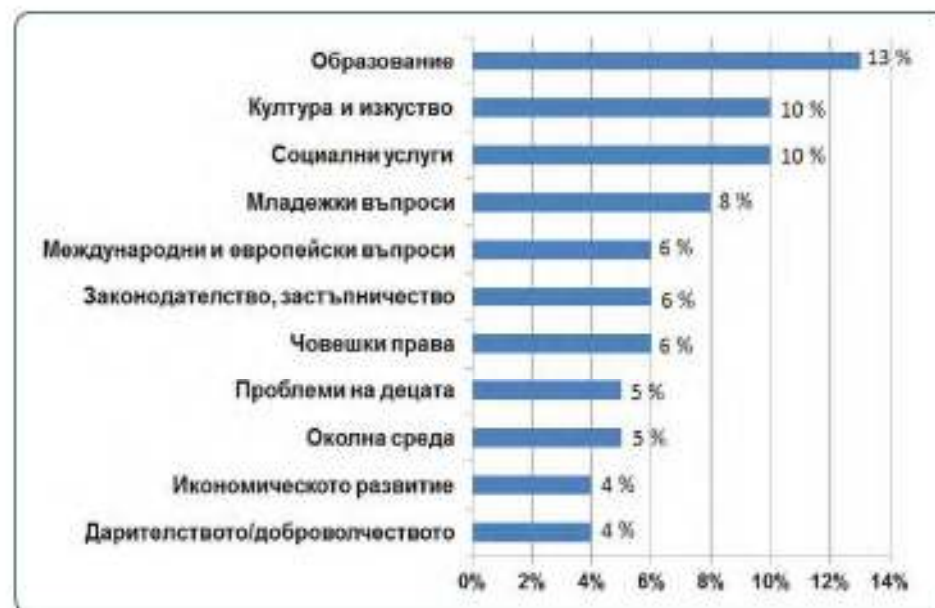
Вместо това прави впечатление, че за трета поредна година в законопроекта за държавния бюджет за 2014 г. не са предвидени средства за общественополезните проекти на юридически лица с нестопанска цел.

СЪСТОЯНИЕТО НА СЕКТОРА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ИНФОРМАЦИОННИЯ ПОРТАЛ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ – WWW.NGOBG.INFO

От 2010 г. БЦНП, съвместно с фондация ПАЦЕП, поддържа Информационния портал за НПО в България (www.ngobg.info). Регистрацията на НПО в базата от данни на портала е доброволна, като членовете трябва поне веднъж годишно да актуализират информацията за себе си, за да покажат на посетителите на сайта, че са активни. Към края на 2013 регистрираните потребители са над 5700, като 800 от тях са с актуализиран профил.

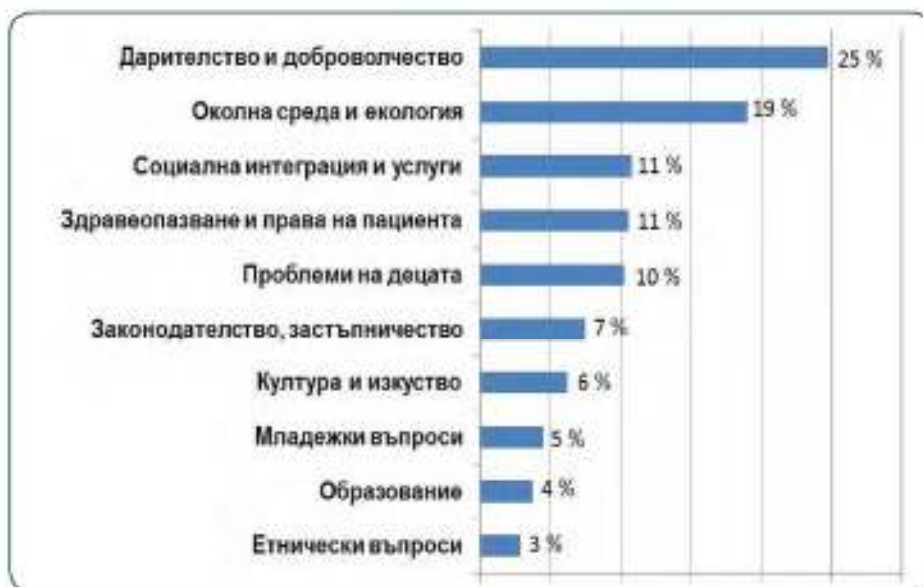
Анализът на данните на портала показва, че десетте града с най-голям брой регистрирани НПО са София, Варна, Пловдив, Бургас, Благоевград, Русе, Велико Търново, Стара Загора, Хасково и Плевен. В пет от тези градове организациите са най-активни в актуализирането на профилите си – София, Варна, Пловдив, Хасково и Русе.

Изследването на тематичните области, в които работят активните НПО, показва следното разпределение (над 4% от НПО с актуализиран профил):

Регистрираните потребители на портала имат възможността сами да публикуват разнообразна информация за себе си и своята дейност. Най-често публикациите на активните НПО са в категориите Новини, Предстоящи събития и Обяви (за работа, доброволци и др.)

Тъй като порталът ежедневно цитира материали на други медии, свързани с гражданските организации и гражданското участие, през 2013 стана възможно да изследваме и интересът на медиите към НПО въз основа на близо 1000 цитирани публикации. Разпределението на публикациите по тематичните области, в които работят НПО, е следното:

Осем от 10-те области на медиен интерес съпадат със най-популярните сфери на дейност на активните НПО.

II. УЧАСТИЕ В ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ЗАСТЪПНИЧЕСТВО

КАКВО УСПЯХМЕ (И НЕ УСПЯХМЕ) ДА ПРОМЕНИМ В ПРАВНАТА РАМКА И СРЕДАТА ЗА НПО

През 2013 г. имаше застъпнически акции за промяна на правната рамка, но те бяха провокирани от предложения за промени, които, ако бяха приети, щяха сериозно да застрашат средата на работа на гражданските организации в България.

КАМПАНИИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПРОМЯНА НА ПРАВНАТА РАМКА И СРЕДА ЗА НПО:

• Кампанията срещу предложенията за публичност на имуществото на членовете на управителните органи на НПО в обществена полза

В края на работата на 41-то Народно събрание бяха внесени от депутата Яне Янев и група народни представители и гласувани на първо четене поправки в Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни длъжности. Текстът на предложението не беше публикуван на страницата на Народното събрание и до него нямаше публичен достъп, въпреки че гласуваните текстове засягат голям брой граждани.

С направените предложения се целеше широк кръг лица да подават декларации за доходите и имуществото си пред Сметната палата. В този кръг са и членовете на управителните органи на организации с нестопанска цел в обществена полза, вписани в Централния регистър.

След навременната реакция и кампанията, която инициирахме съвместно с Българския дарителски форум и Програма Достъп на информация и която бе подкрепена от редица НПО, предложенията отпаднаха на второ четене на законопроекта.

• Промяна на законодателството, свързано с прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания

Една от най-сериозните ни законодателни инициативи за промяна на правната рамка е тази, касаеща прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Пред последните три години усилията ни, съвместно с Българската асоциация за лица с интелектуални затруднения и Глобална инициатива в психиатрията, са за промяна на законодателството по начин, който да позволи реално прилагане на чл. 12 от Конвенцията и осигуряване на равенство пред закона за всички хора.

Първото ни постижение бе приемането на концепция от МС за приложението на чл. 12 в българското законодателство. През изминалата година, в изпълнение на концепцията бе създадена работна група към Министерство на правосъдието, чиято цел бе да подготви конкретни правни текстове за промяна в ключовите и свързани с темата закони (Закон за лицата и семейството и Гражданско-процесуалния кодекс). От страна на БЦНП в групата участваха Надя Шбани, Павлета Алексиева и Мариета Димитрова. Работната група включваше и участието на университетски преподаватели и практикуващи юристи, които заедно с подкрепата на доктор Майкъл Бах от Института за изследване и развитие на включването и обществото, изработиха и конкретни предложения за това какво следва да включват мерките за подкрепа, които ще заменят института на пълното запрещение.

Паралелно с работната група в Министерство на правосъдието, в Министерство на труда и социалната политика действаше работна група, чиято цел бе подготовката на конкретни текстове за промяна на социалното законодателство, в съответствие с чл. 12 от Конвенцията и при зачитане на волята на лицата, които се настаняват в специализираните институции за възрастни.

Работната група подготви Концепция за законодателни промени, които на този етап не са приети.

• Въвеждане на професията „Експерти от Опит“

През 2013 г. БЦНП продължи партньорската си инициатива с Глобалната инициатива в психиатрията за въвеждане на професията „експерти от опит“ в националното законодателство. Тази инициатива бе част от съвместния с ГИП проект по Оперативна програма развитие на човешките ресурси (ОПРЧР). Проектът бе насочен към насърчаване на социалната интеграция на традиционно изключени групи хора (поради увреждане, бедност, психичен проблем или психиатрично минало, зависимост към вещества, принадлежност към имигрантска общност или малцинствена група и др.) посредством внасянето на иновативна и все още непозната за България практика, а именно: чрез въвеждането им в ролята на експерти от опит. В рамките на съвместния ни проект бяха инициарани действия за въвеждането на „Експерта от опит“ в Националния класификатор на професиите и бяха развити стандарти за упражняване на професията. Предложенията, съпътстващи въвеждането на професията „експерт от опит“, бяха обсъдени на срещи с представители на Министерство на труда и социалната политика.

• „Рестарт“ на доброволчеството

За пореден път и през 2013 г. бе направен опит да бъде приет законопроект за доброволчеството. По време на мандата на 41-вото Народно събрание бе внесен от МС законопроект за доброволчеството, в разработването на който взеха участие представители на БЦНП и други НПО. Предсрочното прекратяване на мандата не позволи разглеждането на законопроекта. В 42-рото Народно събрание този законопроект бе отново внесен от група народни представители. Междувременно, към Министерство на културата бе създадена работна група за изработване на „нов“ законопроект за доброволчеството. Към края на 2013 г. работната група приключи своята дейност, като се очаква през 2014 г. консултациите по законопроекта да продължат. Надяваме се след толкова години опити за осигуряване на правна среда за развитие на доброволчеството в България през 2014 г. да имаме добър закон.

• НПО и Оперативна програма „Добро управление“

През 2013 г. БЦНП взе участие и при подготовката на рамката по новата оперативна програма на ЕС за България „Добро управление“ (тя обединява двете предишни програми Административен капацитет и Техническа помощ). Това, което отчитаме като успех и което успяхме да постигнем в коалиция с други НПО, е включването на гражданските организации в оперативните цели на програмата. Това бе важно, доколкото при първоначалния вариант гражданските организации не фигурираха в нито една от целите на програмата.

• Регистрация на НПО в Агенция по вписванията

В края на 2013 г. Министерство на правосъдието създаде работна група, чиято цел бе да подготви законодателните предложения, чрез които регистрацията на НПО да се извършва в Агенция за вписвания, а не в съда, както е в момента. Експерти на БЦНП участват в работната група, като със становищата си поддържат тезата, че при подобна реформа не трябва да се ограничава правото на сдружаване, нито пък да се създават трудности при пререгистрацията на организациите. Очаква се работната група да продължи работата си през 2014 г.

- **Коалиция „Детство 2025“**

Една от най-активните коалиции от НПО през 2013 г. бе коалиция „Детство 2025“. Коалицията носи своето име от Визията за деинституционализация на децата в България и е обединение на 16 водещи граждански организации (БАЛИЗ, Де Пасарел България, Лумус България, Надежда и домове за малките България, ФИЦЕ България, Ноу-хау център, НМД, Фондация Сийдър, Карин дом, SOS Детски селища и др.) и мрежи, представляващи повече от 150 НПО и личности от цялата страна, които работят по въпросите на деинституционализацията от 2000 година. Целта им е устойчивост на процеса на деинституционализация, независимо от политическите промени, с основен приоритет – развитие на индивидуалната грижа в общността за всяко дете и осигуряване на гаранции за зачитане на неговите права. В резултат на работата на Коалицията бяха проведени няколко конференции и дискусии с правителствата през 2013 г. и бяха заявени приоритетите на НПО сектора по повод на реформата, както и ключовите предизвикателства, които следва да бъдат взети предвид.

- **Инициатива за оценка на социалното въздействие**

Фондация Лале, в партньорство с БЦНП и други НПО, започна инициатива за изграждане на капацитет сред гражданските организации в България за оценка на въздействието при развиваните от тях програми и проекти, а също и за въздействието при приложението на закони и политики. Бяха проведени две срещи (юни и октомври 2013 г.), на които се създаде форум от организации и професионалисти, интересувани се от анализа на социалното въздействие и бъдещата му методологическа обосновка.

- **Ограничения за правото на сдружаване в Проекта на нов Наказателен закон**

БЦНП подготви становище по повод конкретен текст в проекта на нов Наказателен кодекс (ал.3 на чл.305), който в първата си редакция беше изключително неясен и даващ възможност за превратно тълкуване при прилагането му. Текстът ограничаваше правото на български граждани да бъдат въвличани в дейности на „чуждестранни или организации под чужд контрол“, без да задава критерии какво се разбира под тези понятия. Като последица от това в практиката имаше опасност да се стигне до злоупотреба с правата на гражданите. Като резултат в представения в Народното събрание законопроект са отчетени бележките на БЦНП.

- **Участие в националната среща на общините на РБ по темата за социалното договаряне**

Експерти на БЦНП взеха участие и в годишната среща на кметовете и местните власти, организирана от Националното сдружение на общините в Република България, която се състоя през октомври 2013 г. Темата, която представи за обсъждане БЦНП, бе натрупаният вече 12-годишен опит в България в социалното договаряне и формите на партньорство между общини и НПО при предоставяне на социални услуги.

III. ДЕЙНОСТИ В СОЦИАЛНАТА СФЕРА

ПОДКРЕПЕНО ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЯ

През изминалата година БЦНП продължи активната си работа за популяризиране на концепцията за подкрепено вземане на решения и въвеждане на стандартите на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в българското законодателство. Няколко бяха основните направления на дейността ни в тази област.

В рамките на пилотните проекти – част от Програмата „чл. 12 – Следваща стъпка“ експерти на БЦНП оказаха системна организационна помощ на партньорските ни организации – БАЛИЗ, ГИП-София и НОППЗУ за случаите на 40 души с интелектуални затруднения и психична болест в търсенето на най-правилните решения на това как тези хора, които са поставени под запрещение или с в голям риск от поставяне, да бъдат подкрепени при вземането на решения за ключови сфери от живота; сфери, в които волята, личните предпочитания и желания би следвало да са определящи, а не стремежа към свръх опека над „интересите на третите страни“. Резултатите от изпълнението на пилотните проекти и натрупаният опит се отчитат паралелно провеждащите се изследване на промяната на нагласите на въвлечените лица, ръководено от антрополога Харалан Александров и изследване на икономическите ползи от прилагането на новите мерки за подкрепа в сравнение със съществуващата система на запрещението, извършвано от Фондация *Депасарел*.

Екип на БЦНП¹, съвместно с университетски преподаватели и адвокати², подготви заедно с международния ни партньор – доктор Майкъл Бах, MDAC, конкретни предложения за мерки за подкрепа, които

то да отменят институтите на запрещението, настойчивостта и попечителството. Концепцията за мерките за подкрепа бе в основата на дебата, който започнахме сред съдийската и академичната общност за търсенето на модерни решения как хора с интелектуални затруднения или психично здравни проблеми да могат лично да упражняват правата си. В тази връзка организирахме два семинара, на които участие взеха над 30 съдии от 10 окръжни съдилища от цялата страна, адвокати, преподаватели по право от университети и студенти.

В края на годината, на секцията *NGOBGLive* на Информационния портал на НПО започнахме онлайн обучителна програма, чрез която да представим опита на пилотните проекти, както и концепцията за подкрепено вземане на решения.

¹ Надя Шабани, Павлета Алексиева, Мариета Димитрова.

² Доц. Велина Тодорова, адв. Анета Генова – Международен център за застъпничество на хора с увреждания.

диха България сред малкото страни в световен мащаб, които осъществяват пилотни проекти за подкрепено вземане на решения, като в същото време провеждат политически и експертен дебат за това какви законодателни промени следва да се предприемат. Българският опит вече служи за пример и на други държави като Косово, Турция, Босна и Херцеговина, Сърбия, Ирландия, САЩ, Канада. (08_снимка: Регионална среща относно подкрепено вземане на решения, 18 октомври 2013, София) С тях ние изградихме международна партньорска мрежа от експерти и организации, в рамките на която споделяме опита и знанията, натрупани до момента.

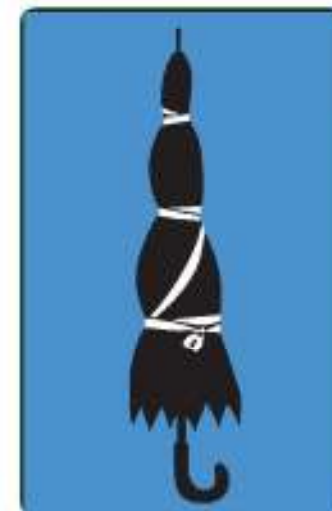
Едно от ключовите събития, свързано с популяризиране на концепцията за подкрепено вземане на решения, бе провеждането на международен правен семинар под патронажа на Омбудсмана на Република България, г-н Константин Пенчев. Семинарът под мотото „Права в действие – следващи стъпки“ се проведе на 16–17 октомври 2013 г. в София. Съорганизатори на БЦНП бяха Института за държавата и правото при БАН и Българска съдийска асоциация.

На семинара взеха участие професор Джерард Куин от „Център за права и политики, насочени към хората с увреждания“, Национален университет на Ирландия, Голуей, Кристин Бут Глен, професор и почетен декан на Емерита, Правно училище CUNY, Ню Йорк, г-жа Лана Керцнер – адвокат, лектор по правата на хората с увреждания, Университет Райърсън, Торонто, Канада, г-н Йотам Толуб, правен консултант Bizchut – Израелски център за човешки права, насочен към хората с увреждания, г-жа Александра Тамамович, MDAC, Център за защита на хора с интелектуални затруднения и други.

Партньорските ни усилия в рамките на Програмата „Член 12 – следваща стъпка“ наредиха България сред малкото страни в световен мащаб, които осъществяват пилотни проекти за подкрепено вземане на решения, като в същото време провеждат политически и експертен дебат за това какви законодателни промени следва да се предприемат. Българският опит вече служи за пример и на други държави като Косово, Турция, Босна и Херцеговина, Сърбия, Ирландия, САЩ, Канада. (08_снимка: Регионална среща относно подкрепено вземане на решения, 18 октомври 2013, София) С тях ние изградихме международна партньорска мрежа от експерти и организации, в рамките на която споделяме опита и знанията, натрупани до момента.

Съществуващите нагласи и виждания на обществото спрямо хората с интелектуални затруднения и психично-здравни проблеми, липсата на доверие и зачитане на техните способности, бе повод да инициираме онлайн кампания за подкрепено вземане на решения на www.equalrights.bcnl.org. Целта бе да запознаем обществеността с проблемите на съществуващата система на запрещение и да съберем обществена подкрепа за предлаганите нови мерки за подкрепено вземане на решения.

Старт на кампанията даде официалното откриване на пътуващата изложба „Включени, не заключени – кадри от живота на хора с интелектуални затруднения и психично здравни проблеми: такъв какъвто е, такъв какъвто трябва да бъде“. Герои на изложбата са хора, участващи в пилотните проекти по подкрепено вземане на решения.

СОЦИАЛНО ДОГОВАРЯНЕ

През изминалата година продължихме да работим по темата на социалното договаряне в рамките на проекта „Социалното договаряне – инструмент за по-добри резултати за хората“, финансиран от ОПРЧР и изпълняван в партньорство с Национално сдружение на общините на Република България и Европейски център за нестопанско право. Акцент на дейността ни през изминалата година бе да се направи преглед на вече 12 годишната история на социалното договаряне в България, за да се „осмисли“ опита, който имаме и да се предложи промяна в правната рамка и практиките по прилагането ѝ, за да се постигат повече и по-качествени резултати за хората. Експерти на БЦНП работиха по подготовката на оценка на механизма на социално договаряне, анализ на действащото законодателство, както и на възможностите за въвеждане на аналогични процедури за възлагане предоставянето на здравни и образователни услуги на частни доставчици.

През септември 2013 г. проведохме кръгла маса, на която обсъдихме положителните и отрицателните страни на правната рамка и наложилата се практика по прилагането ѝ при възлагането на социални услуги. Събитието бе открито от Заместник министъра на труда и социалната политика г-н Лазар Лазаров и се проведе с участието на представители на общини и нестопански организации – доставчици на социални услуги.

IV. ПОДКРЕПА ЗА НПО

ЛЯТНО УЧИЛИЩЕ

Лятното училище се организира за втора поредна година от Българския център за нестопанско право в рамките на проект „Ефективни подходи към устойчивостта на НПО“, финансиран от Фондация „Америка за България“. Инициативата е насочена към всички, които търсят своето развитие в гражданския сектор.

Лятното училище е възможност да предадем своите знания и умения по теми като правна и данъчна рамка на неправителствените организации, алтернативните начини за финансиране на НПО – от извършването на стопанска дейност до изработването на стратегия за набиране на средства от индивидуални и корпоративни дарители. Отделно от това, в рамките на петте дни обучение, участниците придобиват познание и решават практически казуси в областта на планирането и бюджетирането на дейности, застъпничеството, гражданското участие в законодателния процес. Така ние сбъдваме мисията си да подкрепяме неправителствения сектор в България, създавайки, макар и симулирана, динамична НПО среда в рамките на обучението, в която, освен да отстояват идеите и целите на своето НПО, участниците го представят с добър медиен вид в частта за PR, набелязват и конкретни стъпки за бъдещо организационно развитие.

Новото през изминалата година бе излъчването на живо на уебинар с водещи лектори Ралица Величкова и Павлета Алексиева, както и talk show на тема „Онова, което липсва на неправителствените организации, за да се свързват с общностите си“ с гости Харалан Александров, социален антрополог и изследовател и Владимир Йончев, главен редактор на сайта OFFNews.bg.

Сред акцентите на лятното училище бе темата за набиране на средства и практическите занимания към нея – водени от представителя на Грийнпийс Чехия – Итка Несръстова.

През очите на участниците обучението е видно така: „Много ценни бяха лекторите, научихме много неща, особено полезни бяха практическите задачи, можехме да задаваме въпроси, да получим интересни отговори и да проверим знанията си чрез решаване на практически задачи“.

ПРОГРАМА СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

През последните две години по програмата бяха обучени 45 неправителствени организации, като през 2013 броят им се увеличи на 24, участниците представиха и повече на брой бизнес планове – 19.

• Награди за най-добър бизнес план в рамките на програмата за социално предприемачество

В изданието на конкурса за 2013 г. 16-те кандидатстващи организации бяха оценени от жури в състав от представители на: Фондация „Америка за България“, Микрофонд АД, Уникредит Булбанк, Български предприемачески и иновационен клъстер и вестник Капитал определи трите най-добри предложения.

Конкурсът за най-добър бизнес план се провежда за втори път. Целта му е да стимулира неправителствените организации да развият свързана с мисията си стопанска дейност, чрез която да осигуряват средства за постигане на основните си задачи. Така тази инициатива на БЦНП, финансирана от фондация „Америка за България“, се определя от самите участници като „нещо важно, полезно и практично“, още и като „актуално, приложимо и професионално организирано“. През изминалата година като донор на програмата се включи и Фондация „Уникредит“, която финансира събитието със сумата от 70 000 EUR. В избора на най-добре изпълнен бизнес план сред наградените от 2013 г. ще вземат участие над 4000 служители на Уникредит Булбанк.

През 2013 г. наградният фонд за участниците бе повишен на 30 000 лв. Ето и призьорите за изминалата година:

Първа награда – чек за 10 000 лв. получи Фондация за социална промяна и включване за работилница за сапуни „НОРЕ SOAP“ – сапуни изработвани от младежи в неравностойно положение. Победителят бе премиран и със специална награда – участие в едногодишната менторска програма за мениджъри и предприемачи Top Class.

Втора награда – чек за 7500 лв. бе присъдена на Българското дружество за защита на птиците за инициативата „Природа в шепа“ – класна стая на открито в защитена местност „Пода“ – най-богатата на птици територия в Европа.

Също втора награда – чек за 7500 лв. заслужи и Фондация „Танцово изкуство – Илиев“ за организиране на лятна интензивна 2-седмична обучителна програма в различни стилове танц, преподавани от световно утвърдени професионалисти.

В резултат на Програмата за социално предприемачество на БЦНП 8 организации стартираха своя собствена стопанска дейност, а 7 от участвалите НПО повишиха приходите си от стартиралото начинание.

НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА

БЦНП организира обучение по набиране на средства за 17 български НПО. В резултат на това 13 от участвалите организации развиха собствена стратегия за набиране на средства като 8 от организациите бяха поканени от БЦНП да вземат участие в учебно пътуване до САЩ с идеята да изследват различни фъндрейзинг методи.

Ето и коментар на участник след завръщането му в България: „Въпреки всичко, което съм научил по време на престоя си в САЩ и всички практики, в които съм участвал, най-важното нещо, което ми се случи, бе, че започнах да вярвам. Всичко, което видях, ме накара да повярвам, че е възможно човек да превърне събирането на пари за благотворителност в своя професия в България. Това, което трябва да направим, е да опитаме и да работим наистина, наистина много упорито.“

Като част от тази инициатива БЦНП подкрепи основаването на първия професионален фъндрейзинг клуб у нас, състоящ се от 18 членуващи и плащащи редовно членски внос НПО, сред които са: Уницеф, WWF, Фондация „Лале“, Фондация „За нашите деца“, Национална мрежа за децата и други.

КЛЮЧ АКАДЕМИЯ

...Или как будни студенти търсят ключ към събуждането на останалите.

През ноември 2013 г. стартира Академия КЛЮЧ – първата по рода академия за млади хора, решили да получат знания в областта на неправителствените организации, както и пряко да се включат в работата им. Академията е 15-месечен проект, който се изпълнява от Фондация „СМАРТ“ и Български център за нестопанско право.

В първия обучителен модул участваха студенти на възраст до 30 години. Те имаха възможност в неформална обстановка да получат знания в областта на правната рамка на неправителствените организации, гражданското участие, европейското гражданство, комуникацията при работа в екип и др. Участниците се запознаха с работата в медия чрез достъп до редакционния екип на информационния портал www.ngobg.info, след което имаха и 10-дневен стаж в 5 изявени неправителствени организации, работещи в различни сфери.

По време на стажа си и непосредствено след това участниците в Академията обобщиха опита си в текстове и кратки филми, които ще бъдат представени от самите тях на следващото издание на Форум КЛЮЧ през март 2014 г. Материалите ще бъдат публикувани на страницата на Академия КЛЮЧ (www.keyacademy.info) и на Информационния портал за НПО в България (www.ngobg.info).

Академията е провокирана от успеха на четирите издания на инициативата Форум КЛЮЧ, в която досега са участвали над 2000 души.

ФОНД „МАЛКИ ГРАНТОВЕ“

През 2013 г. от Фонда „Малки грантове“ БЦНП подкрепи 21 кампании за набиране на дарения. Предоставените от Фонда средства общо през годината бяха 16 205 лева, а от стартирането на инициативата до момента подкрепените кампании са набрали над 80 000 лева. Едни от най-успешните кампании са:

- Кампания „Бъдеще за децата“ на сдружение „Бъдеще за децата с увреждания“, набрала 18 000 лева,
- Благотворителен концерт „И аз съм дете!“, част от кампания „Облагородяване на столичния зоопарк“ на фондация Моят град, набрала 6258 лева.

НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА ЗА МУЗЕИ

Български център за нестопанско право разшири експертизата си в нови области с изследването на правната и финансова рамка на музеите в България. Експерти на БЦНП проведоха проучване сред 17 от регистрираните музеи в България с практически ориентирани въпроси. На базата на проучването потърсихме отговор на поставените въпроси, свързани с това дали и при какви условия музеите могат да набират дарения и да извършват стопанска дейност, кой взема решения за изразходване на събраните средства, какви видове данъци дължат музеите и ползват ли данъчни облекчения. Представянето на това изследване беше съпроводено с двудневно обучение по набиране на средства за служители на музеи и художествени галерии от цяла България с гост лектори, специалисти от Чехия.

УЧАСТИЕ НА ЕКСПЕРТИ НА БЦНП В ДРУГИ ОБУЧИТЕЛНИ ПРОГРАМИ

Визията ни за споделена експертиза между отделните НПО в България с мотив по-устойчив и адекватен НПО сектор и тази година бе подсилена с реални действия от наша страна. Екипът от юристи на БЦНП проведе обучения по правна и данъчна рамка на ЮЛНЦ и търговски дружества за първия випуск учители на „Заедно в час“. Наши лектори бяха част от събитията на „Арт фест Водна кула“ 2013 и се опитаха да направят своите правни познания част от познанията на артистичните участници. В края на годината поставихме силен фокус върху задълженията и отговорността на членовете на управителните съвети на НПО и търговските обединения пред Българско дружество за защите на птиците.

КОНСУЛТАЦИИ

И през изминалата 2013 БЦНП спазва установената от 12 години традиция да предоставя правни консултации на неправителствени организации. Така нашите юристи извършиха 366 консултации за 365 календарни дни в полза на над 160 организации и 100 физически лица, проявили интерес към дейността на НПО. През цялата 2013 успяхме да подготвим и редица писмени становища по индивидуални запитвания на НПО като темите варираха от управление и разпореждане с имоти – държавна и общинска собственост, до предимства и недостатъци на обществената полза на ЮЛНЦ. Сред най-интересните казуси, които помагаме да се решат, са:

- Становища по откази за регистрация ЮЛНЦ, поради предвидената в уставите им възможност да участват в търговски дружества;
- Оказване на правно съдействие на организации, защитаващи правата си пред управляващите органи на редица оперативни програми с цел избягване на неправомерни санкции;
- Подкрепа на НПО при определянето на доставчици на социални услуги в стремежа им да постигнат по-стриктна прозрачност и предотвратяване на конфликт на интереси в процедурите по социално договаряне.

V. СЪБИТИЯ

СЪБИТИЯТА, КОИТО МАРКИРАХА ГОДИНАТА

- **Срещи с местни НПО за обсъждане на възможностите за прилагане на Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации в България**

БЦНП и Фондация „ПАЦЕП“ организираха поредица от регионални срещи с местни организации в Северна България в края на 2013 г. (в градовете Ловеч, Русе и Варна). Целта бе в тези срещи да участват организации от североизточен, север-централен и северо-западен планов регион. Темата на срещите бе „Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации за периода 2012–2015 – възможности и предизвикателства“. На срещите с активните граждански организации от съответния регион бяха обсъдени предизвикателствата пред неправителствените организации, необходимата подкрепа, от която се нуждаят организациите на местно ниво, възможностите за партньорство с държавата и местната власт и други важни теми. През 2014 г. ще продължим поредицата от срещи за южните региони.

Срещите се организират в рамките на проект на БЦНП „Партньорство в стратегии и действие“, с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество.

- **Отличниците на NGOBG**

На 11 декември 2013 г. Информационният портал за НПО раздаде за трета поредна година награди на организации с активна позиция в сектора. Събитието започна с кратка информация за дейността и постиженията на портала, последва церемония по награждаване и завърши с чаша вино в приятна атмосфера. На тържеството присъстваха представители на НПО сектора, журналисти, хора от бизнеса и приятели на портала. Наградите за организациите бяха разделени в две категории: „Организация с най-посещаван профил“ и „Организация с най-много собствени публикации в портала“.

Първото място за най-посещаван профил за втора поредна година взе „Професионален форум за образование“ с 310 уникални посещения. Представителят на организацията Юрий Анджекарски цитира изследване, според което българското училище няма шанс след 2017 година. „Бъдещето е в неформалното образование и нашата активност ще нараства все повече. Зимни и летни академии, това е алтернативата“, заяви той. От Сдружение „Дете и пространство“ заслужиха втората позиция с 290 уникални посещения. В същата категория с отличие си тръгнаха Сдружение „Еквилибриум“ - Русе, Национален алианс за социална отговорност – Варна“, Национален фонд „Св. Никола – София“ и „Лумос България“. На първо място в категорията за най-много публикации на портала се класира „Работилница за граждански инициативи“. Те грабнаха отличието с 63 публикации и обещаха, че догодина ще имат поне 100.

За първи път бяха отличени журналисти, които активно отразяват работата на НПО в България и техните каузи. Благодарствени грамоти бяха връчени и на 12 представители на медии, които са най-често цитираните от портала през 2013 г.: Димитър Панев (Дарик София), Мариета Стоянова (Дарик Велико Търново), Искра Георгиева (Дарик Русе), Надежда Цекулова (БНР), Мая Данчева (БНР), Радостина Билярска (БНР), Диана Христатиева (БНР), Гергана Хрисчева (БНР), Десислава Пътева (в-к Новинар), Дина Христова (в-к Сега), Десислава Ушатова (Актуално), Евгения Гилова (Актуално).

• Учебни пътувания

През 2013 г. БЦНП продължи инициативите си свързани с обучение на представители на други държави и представяне на успешния български опит и практики. През 2013 г. организирахме 3 учебни пътувания за делегации от Казахстан, Киргизстан и Афганистан. Делегациите включваха представители на държавни институции и НПО.

Темите, които бяха представени: развитие на правната рамка на НПО в България, финансиране и устойчивост на организациите, възможности за договаряне на публични услуги, добри практики за публично-частни партньорства и др. В рамките на учебните пътувания делегациите се срещаха с представители на български НПО, работещи в сферата на развитие на социални политики, гражданско участие и с доставчици на социални услуги.

• ECNL–BCNL: общи инициативи

През май 2013 г. БЦНП и Европейският център за нестопанско право (ECNL) осъществиха заедно стратегическо планиране, с което набелязахме общи цели и възможни проекти и дейности за съвместно осъществяване. ЕЦНП са развивали дейност по подобряване на правната рамка и среда за НПО в страни като Молдова, Кипър, Монголия, Ирак и Балканския регион.

- **ICNL Board meeting**

През септември 2013 г. БЦНП бе домакин на срещата на Борда на Международния център за нестопанско право (ICNL). За първи път от съществуването на БЦНП срещата се организира в София, което бе ясен знак за признание работата на българския център като част от „семейството“ на центровете за нестопанско право по света (повече на www.icnl.org/about/index.html). Членове на Борда са видни юристи и активисти на граждански организации от различни държавни (САЩ, Индия,

Турция, Бразилия, Малави, Венецуела, Ирландия). Малко преди тази среща Президентът на Международния център за нестопанско право – Дъглас Рътсън, участва на Среща на високо равнище за оказване подкрепа на гражданското общество, на която взеха участие лидерите и на други водещи организации, домакин на която бе американският президент Барак Обама, в рамките на 68-ата сесия на Общото събрание на ООН в Ню Йорк. Това събитие бележи високото признание от страна на световните лидери, че защитата на гражданското общество трябва да се превърне в приоритет за международната общност.

VI. МЕЖДУНАРОДНИ СЪБИТИЯ

Българският център за нестопанско право се включи в различни инициативи на регионално и международно ниво през 2013 г. В тясно сътрудничество с ECNL и Балканската мрежа за развитие на гражданското общество (Balkan Civil Society Development Network), Любен Панов участва в разработването на Наръчник за прилагане на Матрицата за мониторинг на благоприятната правна рамка за неправителствени организации, публикуван през януари 2013 г. Разработената матрица е в основата на разработените от Европейския съюз, Дирекция Разширяване Насоки за подкрепа на гражданското общество от ЕС в страните-кандидатки за членство за периода 2014-2020 (Guidelines for EU support to civil society in enlargement countries, 2014-2020). Като част от работата с Балканската мрежа, Любен Панов участва в годишната среща на мрежата в Нови Сад (Сърбия) през ноември, както и в среща на държавните офиси за взаимодействие с гражданското общество в Загреб (Хърватия), също през ноември 2013 г.

През февруари 2013 г., съвместно с ECNL, Българският център за нестопанско право подготви по поръчение на Световната банка и правителството на Монголия анализ за възможностите за делегирани на държавни задачи и услуги на НПО. Правителството на Монголия обмисля бъдещи законодателни инициативи, за да стартира процес на прехвърляне на някои държавни задачи на НПО.

През 2013 г. ние стартирахме съвместна дейност с ICNL в Киргизстан. По поръчение на нашите колеги, БЦНП изработи преглед на законодателството за възлагане на социални услуги на НПО от държавата в Холандия, както и преглед на механизмите на предоставяне на грантове на НПО в Естония. В края на септември представители на държавни институции и НПО от Киргизстан пристигнаха на учебно посещение в България, за да се запознаят с българската система на социално договаряне. А през октомври Любен Панов участва в конференция за социалното договаряне в Бишкек, Киргизстан, където опита на България беше детайлно анализиран.

През годината представители на Българският център за нестопанско право, заедно с ECNL, организираха двудневно обучение на тема: Какво е добра правна рамка за неправителствени организации в Истанбул, Турция през април 2013. В обучението участваха 20 представители на турски държавни институции и НПО.

Нашите експерти участваха в различни **международни конференции**, за да споделят своя опит по теми свързани със законодателството за НПО:

- През февруари 2013 г. Любен Панов посети Молдова, като част от екипа на Европейския център за нестопанско право, за да обсъди напредъка по прилагане на приетата през 2012 г. Стратегия за подкрепа на НПО в Молдова. Като част от посещението, Любен проведе среща и със Съвета на НПО, за да се обсъдят възможностите за приемане на механизъм за пренасочване на процент от платения данък от гражданите към избрани от тях НПО.

- През май 2013 г. Любен Панов беше поканен да води сесия за държавно финансиране на НПО на регионална конференция за страните от бившия Съветски съюз, проведена в Киев, Украйна.
- През юни 2013 г. Любен Панов участва в регионалната конференция на неправителствените организации от Централна Азия, проведена в Алмати, Казахстан, като представи възможностите на взаимодействието между държавата и НПО и сесията за откриването на конференцията. Той води и практическо обучение на тема Как да подготвяме законодателни коментари.
- През юли 2013 г. представител на БЦНП, съвместно с представител на Форум Гражданско участие, посетиха Кипър, за да обсъдят състоянието на гражданското участие в Кипър. Инициативата е част от партньорски проект, целящ споделяне на опит по темата за гражданското участие между България и Словакия и представители на Кипър и Тунис.
- През септември 2013 г. Любен Панов участва в международна конференция в Самарканд, Узбекистан и представи българският опит по отношение на участието на НПО в законодателния процес.

През 2013 г. БЦНП продължи и сътрудничеството си с организациите от мрежата ViabilityNet. Екипът на Българският център за нестопанско право се включи в срещите на мрежата в Чехия и Унгария. На всяка среща се обсъждат въпроси, свързани с устойчивото развитие на организацията. Темите през 2013 г. бяха свързани с работата на Борда и въвличане на повече хора в работата на организацията (Чехия) и използването на социалните мрежи и информационните технологии в работата на организациите (Унгария). Като част от партньорството с организации от мрежата, БЦНП, съвместно с Фондация Вия (Чехия), Чешкият център за набиране на средства и PDCS (Словакия), изработи проучване за мотивите за даряване на индивидуалните дарители.

През изминалата година проведохме и две регионални срещи, съответно в Чехия и Унгария в рамките на програмата Viability Net, която обединява 5 граждански организации от Централна и Източна Европа, както следва: АРК (Румъния), Партньори за демократична промяна (Словакия), Фондация ВИА (Чехия) и НИОК (Унгария). Идеята на програмата ViabilityNet е да подпомогне включените в нея организации, като им съдейства в процеса на организационното им развитие, а също и в разработването на продукт, който да е полезен и необходим и за другите граждански организации в съответната страна. В рамките на тази програма БЦНП започна излъчването на уебинари по теми от интерес за гражданите и гражданските организации в страната на секцията NGOGLive на Информационния портал на НПО.

VII. ПУБЛИКАЦИИ И АНАЛИЗИ

През годината експерти на БЦНП участваха в разработването на редица анализи и публикации. Основните теми бяха:

- **Официална помощ за развитие**

По поръчка на ПРООН и МВНР експерти на БЦНП разработиха Концепция за грантова схема за реализиране на проекти по официалната помощ за развитие на България.

- **Защо донорите даряват? Гледната точка на индивидуалния дарител**

Това изследване е подготвено в рамките на мрежата ViabilityNet, подкрепена от Фондация Чарлс Стюарт Мот и е подкрепено по проект „Ефективни подходи към устойчивостта на НПО“, финансиран от Фондация „Америка за България“ и изпълняван от Български център за нестопанско право в партньорство с Фондация ПАЦЕП. В него са представени резултатите от проучване сред организации от Чехия, България и Словакия, активни в набирането на средства, като анализира и обобщи опита им, мотивите на техните индивидуални дарители, както и мненията на експерти и консултанти по набиране на средства, търсейки отговор на въпросите какво кара индивидуалния дарител да дари или да откаже да подкрепи дадена гражданска кауза или инициатива.

- **Социално предприемачество**

Екип на БЦНП участва в разработването на анализ за социални предприятия и Наръчник „Нови възможности за социалните предприятия. Италианският опит в българската среда“ в рамките на проект „Инициатива за иновации в социалната икономика“, изпълняван от Сдружение Знание – Ловеч, РСО Централна Стара Планина и Ирекоп Венето, Италия. Също така експерти на БЦНП изработиха анализ на правната уредба на социалното предприемачество в България, както и предложения за подобряването ѝ, по поръчка на Икономически и социален съвет.

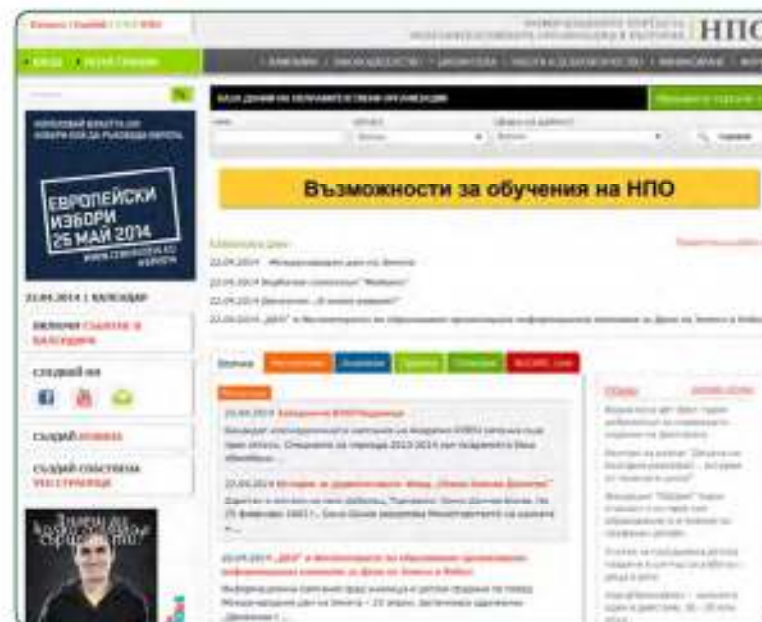

VIII. eBCNL – ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ ЗА НПО В БЪЛГАРИЯ

През 2013 популярността на портала продължи да нараства. Данните за годината са:

- Нови регистрации на НПО потребители – над 140;
- Общ брой посещения – над 370 000 (12% повишение спрямо 2012 г.);
- Уникални посещения – над 230 000 (15% повишение спрямо 2012 г.);
- Посетени страници – над 1 200 000 (10% повишение спрямо 2012 г.);
- НПО профили с повече от 50 посещения – над 700;
- **Държави, от които порталът е бил посетен над 500 пъти** – България, САЩ, Германия, Великобритания, Испания, Белгия, Холандия, Франция, Гърция, Италия, Австрия
- Най-четени страници:
 - Работа и доброволчество;
 - Финансиране;
 - Кампании;
 - Предстоящи събития;
 - Библиотека.
- Публикации от потребители – над 910, най-много в „Новини“ и „Календар“;
- Цитирани журналистически материали – над 950;
- Регистрирани кандидати за доброволци – 210.

Порталът продължава да предоставя безплатно на регистрираните НПО набор от услуги – публикуване на новини, събития в календара и обяви, създаване на собствен уебсайт, достъп до обяви на кандидати за доброволци и др. Публикациите на регистрираните НПО надхвърлиха 900, което е с 30% повече в сравнение с 2012 г. Чрез собствени материали в рубриката „Репортажи“ порталът отрази 22 събития, проекти и инициативи на НПО. Тези материали са и сред най-четените публикации. Абонатите на седмичния бюлетин на портала са вече над 4600.

През 2013 г. създадохме NGOBG Live – секция на Информационния портал, която излъчва на живо и предоставя на запис важни за неправителствения сектор дискусии, събития и обучителни семинари (вебинари). Излъчихме два обучителни модула, посветени на подкрепеното вземане на решения – „Изборът е възможен“ и „Права в действие“, и две дискусии, свързани с ролята на НПО като мост между гражданите и администрацията – „Как да направим демокрацията по-демократична“ и „Онова, което липсва на неправителствените организации, за да се свързват с общностите си“. Предавахме на живо и конференцията „Качеството на живот и обществените фондации“ на Фондация „Работилница за граждански инициативи“.

БЦНП поддържа две страници в социалната мрежа Фейсбук – страницата на Информационния портал (www.facebook.com/NGOBG.INFO) и страницата на БЦНП с име: Български център за нестопанско право.

Целта им е да достигаме до възможно най-широк кръг много обществено ангажирани хора, които се интересуват от нашата дейност и от работата на гражданските организации като цяло.

Сайтът „Равни права“ (www.equalrights.bcnl.org) е институционалното място, на което коментираме проблемите на действащия режим на запрещение и алтернативата му, изразяваща се в подкрепено вземане на решение. Всякаква информация, свързана с алтернативните мерки за подкрепа, личните истории на хора, поставени под запрещение, пътуващата изложба „Включени, не заключени“, както и личното ви мнение и глас за кампанията може да споделите на този сайт.

IX. БЦНП В МЕДИИТЕ

2013 година беше наситена с инициативи и събития за БЦНП, голяма част от които получиха медийно отразяване и така достигнаха до широка публика. Журналистите оценяват значимостта на темите, по-които работим, и търсят мнението на експертите ни във връзка с гражданското участие, гражданските организации, състоянието, проблемите и законодателната рамка на НПО сектора.

Темите, с които БЦНП попадна в полезрението на медиите през 2013:

- Програмата за социално предприемачество на БЦНП и подкрепата на Фондация УниКредит за нея, юни 2013;
- Пресконференцията с участието на БЦНП за инициативата „Доброволчеството – доброто в нас“ и подготвяните законодателни промени, 5 декември 2013;
- Изложбата „Включени, не заключени“, част от Кампанията за подкрепено вземане на решения в съответствие с новата формула за дееспособността съгласно Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, октомври 2013;
- Регионални срещи на тема „Стратегията за подкрепа на развитието на гражданските организации за периода 2012–2015 – възможности и предизвикателства“ в Ловеч, Русе и Варна, декември 2013 по проект „Партньорство в стратегии и действие“;
- Публикуването на анализа „Индекс за устойчивост на НПО в България през 2012“, август 2013;
- Двама правни семинара, посветени на новата концепция за дееспособността според Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания – Международен правен семинар, октомври 2013, и семинар в Благоевград, декември 2013;

- Реализирането на проект „Академия КЛЮЧ“, организирана от БЦНП и Фондация „Смарт“ и свързаният с нея Форум Ключ, ноември – декември 2013;
- Връчването на четвъртите годишни награди на Информационния портал за НПО в България, декември 2013;
- Обявяването на резултатите от националното представително изследване за нагласите към НПО.

Медии, отразявали дейността на БЦНП през 2013:

Вестник „Капитал“ *OffNews* **БНТ** **БТВ** **НОВА телевизия**
БНР **Хоризонт** **News7** **Телевизия Европа** Вестник „Стандарт“
Експресо Вестник „Сега“ **БТА** **Actualno.com** **Дарик** **Mediapool**

... както и някои регионални медии, в чийто район се проведоха наши мероприятия:

Топ Новини Русе **Русе Инфо** **Ловеч днес** **Арена Медия Русе**
Радио Варна **Пирин News**

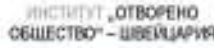

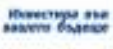

... и бюлетини на асоциации, професионални групи, мрежи или конкретни граждански организации:

Национален алианс за социална отговорност Национална мрежа за децата
Български дарителски форум **БТПП** **Софийска адвокатска колегия**
Българска съдийска асоциация

За да насърчим ефективното взаимодействие на представителите на медиите с НПО сектора и да изкажем благодарността си за ангажираността с проблемите на гражданските организации, тази година на церемонията по връчване на наградите на Информационния портал на НПО в България екипът на Портала отличи най-често цитираните журналисти, работили по теми на гражданския сектор. Сред тях бяха журналисти от Actualno.com, Българско национално радио, в-к Сега, в-к Новинар, Дарик Радио (София, Варна, Русе).

Х. ФИНАНСИРАНЕ

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНЕ, ДОНОРИ

Донор	Проект	Период на проекта	Изразходвана сума по проекта през 2013 г.
 AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION Фондация Америка за България	Ефективни подходи за устойчивост на НПО	май 2012 – април 2015	249 461,49 BGN
	NGO-BG: легитимност чрез видимост, знания и споделени ресурси	януари 2012 – декември 2014	69 321,24 USD
 	Пилотно въвеждане в български контекст на концепцията „експерти от опит, преживели социално изключване“, схема „Без граници – Компонент 1“	май 2012 – юни 2013	9884 BGN
 OPEN SOCIETY FOUNDATIONS ИНСТИТУТ „ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО“ – ШВЕЙЦАРИЯ	Член 12 – следваща стъпка в България	октомври 2012 – май 2014	72 372,15 USD
  Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 Икономически министър или заместник министър	Социалното договаряне – инструмент за по-добри резултати за хората, договор BG051PO001 – 7.0.07-0104-C0001	юни 2013 – ноември 2014	19 553,82 BGN
 ШВЕЙЦАРСКОТО ФЕДЕРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ СЪВЕЩАВАНИЯ И ПРОМИСЛЕНА СОПОРТИВНОСТ	Партньорство в стратегии и действие	октомври 2013 – септември 2015	4366,59 CHF
	Програма за социално предприемачество за НПО	юни 2013 – май 2016	1892,57 BGN
	ViabilityNet	септември 2011 – август 2013	25 561,96 EUR
	Учебно пътуване от Киргизстан на тема „Социално договаряне, законодателство и практика“	септември 2013 – октомври 2013	12 297,5 BGN
	Учебно пътуване от Казахстан за представяне на български опит в сферата на правна рамка на НПО и възможности за взаимодействие с държавата и запознаване на участниците с българската регламентация на модела на социално договаряне	май 2013 – юни 2013	13 970 USD

XI. ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

AUDIT
TAXATION
ACCOUNTANCY

ATA Ко

ОДИТ
СЧЕТОВОДСТВО
ДАТЪЩИ И ФИНАНСИ

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До
Ръководството
на Фондация "Български център за нестопанско право"
София

Ние извършихме одит на приложен финансов отчет на "Български център за нестопанско право" (фондацията), включващ счетоводния баланс към 31 декември 2013 г. и отчет за приходите и разходите, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществени счетоводни политики и другите пояснителни приложения (от стр.8 до стр.12)

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовите отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и не-съответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки

на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на фондацията, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на фондацията. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти финансовото състояние на Фондация "Български център за нестопанско право" към 31 декември 2013 г., както и нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия.

За "АТА КО" ЕООД:

Радосвета Веселинова
Дипломиран експерт-счетоводител

29.05.2014 г.
София

БАЛАНС
към 31 декември 2013 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

АКТИВ	Приложения	31.12.2013	31.12.2012
		хил.лв	хил.лв
Дълготрайни активи	3		
Компютърна техника		4	
Акции и дялове в дъщерни предприятия		5	5
Дългосрочни инвестиции		11	9
		<u>20</u>	<u>14</u>
Краткотрайни активи			
Вземания от клиенти и доставчици		151	1
Други вземания		19	12
Парични средства и еквиваленти	4	716	473
		<u>886</u>	<u>486</u>
Разходи за бъдещи периоди		1	
Общо активи		<u>907</u>	<u>500</u>
ПАСИВИ			
Капитал и резерви			
Други резерви		286	253
		<u>286</u>	<u>253</u>
Краткосрочни пасиви			
Краткосрочни задължения	3	6	2
Неразходвана част от финансираня	6	615	245
		<u>621</u>	<u>247</u>
Общо собствен капитал и пасиви		<u>907</u>	<u>500</u>

Ръководител:

Ралица Величкова

25 март 2014 г.

Съставител:

Донка Ивановска

Заверил, съгласно доклад:

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
за годината, завършваща на 31.12.2013 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2013	2012
		хил.лв	хил.лв
Приходи от регламентирана дейност	7	612	403
Приходи от дарения под условие		600	403
Приходи от дарения без условие		12	
Финансови приходи		31	46
Приходи от лихви		12	17
Положителни валутни разлики		19	29
Разходи за регламентирана дейност	8	599	404
Други разходи		599	403
Дарения			1
Финансови разходи		17	21
Отрицателни валутни разлики		17	21
Резултат от нестопанската дейност		<u>27</u>	<u>24</u>
Печалба от стопанската дейност		<u>6</u>	<u>10</u>
Резултат за годината		<u>33</u>	<u>34</u>

Ръководител:

Ралица Величкова

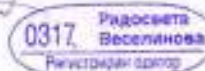
25 март 2014 г.

Съставител:

Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
за годината, завършваща на 31.12.2013 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2013 хил.лв	2012 хил.лв
Приходи от оперативна дейност	9	36	49
Нетни приходи от продажби на правни услуги		36	49
Финансови приходи		20	3
Приходи от лихви		1	2
Положителни валутни разлики		18	1
Положителни разлики от операции с финансови активи		1	-
Разходи за оперативна дейност	10	28	28
Разходи за материали		1	1
Разходи за външни услуги		10	7
Разходи за персонала		12	13
Други разходи за дейността		5	7
Финансови разходи		22	12
Отрицателни валутни разлики		21	2
Отрицателни разлики от операции с финансови активи		-	9
Разходи за банкови комисионни		1	1
Печалба от дейността		<u>6</u>	<u>12</u>
Печалба преди облагане с данъци		<u>6</u>	<u>12</u>
Разходи за данъци	11		2
Печалба след облагане с данъци		<u>6</u>	<u>10</u>
Нетна печалба за периода		<u>6</u>	<u>10</u>

Ръководител:
Ралица Величкова

25 март 2014 г.

Съставител:
Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31.12.2013

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Резерви хил.лв.	Финансов резултат хил.лв.	Общо собствен капитал хил.лв.
Сaldo към 31 декември 2011	219		219
Финансов резултат за периода	34		34
Сaldo към 31 декември 2012	253	-	253
Финансов резултат за периода	33		33
Сaldo към 31 декември 2013	286	-	286

Ръководител:
Ралица Величкова

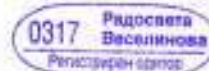
25 март 2014 г.

Съставител:

Заверил съгласно доклад:

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31.12.2013 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2013	2012
		хил. лв.	хил. лв.
Парични потоци от нестопанска дейност			
Получени дарения под условия		833	410
Постъпления от банкови и валутни операции		34	16
Други постъпления		1	6
Парични плащания на персонала	(114)	(75)	
Парични плащания за осигуряване	(35)	(32)	
Парични плащания за услуги	(397)	(205)	
Парични плащания за грантове	(57)	(29)	
Платени лихви и банкови такси	(22)	-	
Други плащания	-	(18)	
Нетни парични наличности от нестопанска дейност		243	73
Парични потоци от стопанска дейност			
Получени суми от клиенти		37	49
Постъпления от банкови и валутни операции		-	3
Парични плащания на доставчици	(15)	(33)	
Парични плащания за услуги и придобити активи	(2)	(1)	
Платени лихви и банкови такси	-	(3)	
Изплатени данъци	(3)	(2)	
Други плащания	(17)	(13)	
Нетни парични наличности от стопанска дейност			
Нетно изменение на паричните наличности		243	73
Парични наличности в началото на периода		473	400
Парични наличности в края на периода		716	473

Ръководител:
Ралица Величкова

25 март 2014 г.

Съставител:
Донка Иванова

Заверил съгласно доклад:

0317 Радосвета
Васелинова
Регистриран одитор

ПРОЕКТИ 2013 г.

През 2013 г. Фондация „Български център за нестопанско право“ реализира следните проекти:

1. Договор с Глобална инициатива в психиатрията - София

Проект: Пилотно въвеждане в български контекст на концепцията експерти от опит, преживели социално изключване

Източник на финансиране: Европейския социален фонд и Република България чрез оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, схема „Без граници – Компонент 1“

Салдо от 2012 год.	10327.89 лв.
Получено финансиране	10416.00 лв.
Общо разход	9884.00 лв.
Остатък на 31.12.2013 год.	9795.89 лв.

2. Договор с Фондация Институт отворено общество, Швейцария

Проект: Член 12 – следващата стъпка в България

Източник на финансиране: Фондация Институт отворено общество, Швейцария

Салдо от 2012 год.	46214.91 USD
Получено финансиране	75901.62 USD
Общо разход	72372.15 USD
Остатък на 31.12.2013 год.	49744.38 USD

3. Договор с Фондация Америка за България

Проект: Ефективни подходи към устойчивостта на неправителствените организации

Източник на финансиране: фондация "Америка за България"

Салдо от 2012 год.	65749.29 лв.
Получено финансиране	400000.00 лв.
Общо разход	249461.49 лв.
Остатък на 31.12.2013 год.	216287.80 лв.

4. Договор с Фондация Виа

Проект: ViabilityNet

Източник на финансиране: Надаце ВИА (Фондация Виа)

Салдо от 2012 год.	17615.42 EUR
Получено финансиране	8985.54 EUR
Общо разход	25561.96 EUR
Остатък на 31.12.2013 год.	1039.00 EUR

5. Договор с Фондация Чарлз Стюарт Мот

Проект: NGO - BG: Легитимност чрез видимост, знания и споделени ресурси
 Източник на финансиране: Фондация Чарлз Стюарт Мот

Салдо от 2012 год.	58445.17 USD
Получено финансиране	99989.00 USD
Общо разход	69321.24 USD
Остатък на 31.12.2013 год.	89112.93 USD

6. Договор с Министерство на труда и социалната политика

Проект: Социалното договаряне – инструмент за по-добри резултати за хората, договор № BG051PO001 – 7.0.07-0104-C0001”

Източник на финансиране: Европейски Социален Фонд 2007 – 2013, ОПРЧР, Без граници – Компонент 1 – Фаза 2

Салдо от 2012 год.	0.00лв.
Получено финансиране	37733.00 лв.
Общо разход	19553.82 лв.
Остатък на 31.12.2013 год.	18179.18 лв.

7. Договор с Фондация Уникредит

Проект: Програма за социално предприемачество за НПО
 Източник на финансиране: Фондация Уникредит

Салдо от 2012 год.	0.00EUR
Получено финансиране	15000.00 EUR
Общо разход	1892.57 EUR
Остатък на 31.12.2013 год.	13107.43 EUR

8. Договор с Балкански институт по труда и социалната политика

Проект: Партньорство в стратегии и действие
 Източник на финансиране: Българо-швейцарската програма за сътрудничество

Салдо от 2012 год.	0.00 CHF
Получено финансиране	14393.68 CHF
Общо разход	4366.59 CHF
Остатък на 31.12.2013 год.	10027.09 CHF

9. Договор с East-West Management Institute

Проект: Учебно пътуване от Киргизстан на тема Социално договаряне законодателство и практика
 Източник на финансиране: Американска агенция за международно развитие (USAID)

Салдо от 2012 год.	0.00 USD
Получено финансиране	12297.50 USD
Общо разход	12297.50 USD
Остатък на 31.12.2013 год.	0.00 USD

10. Договор с Counterpart International

Проект: Учебно пътуване от Казахстан за представяне на българския опит в сферата на правна рамка на НПО и възможности за взаимодействие с държавата и регламентация на модела на социално договаряне

Източник на финансиране: Американска агенция за международно развитие (USAID)

Салдо от 2012 год.	0.00 USD
Получено финансиране	13970.00 USD
Общо разход	13970.00 USD
Остатък на 31.12.2013 год.	0.00 USD

Изготвил:

/Донка Ивановска/

Директор:

/Ралица Величкова/

Дата: 02.04.2014г.

